

ÜLIÕPILASTE VÄLISVAHETUSEST

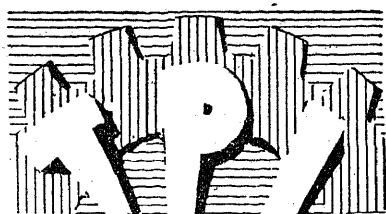
Aastast aastasse laienevad TPI üliõpilaste ja mitmete sotsialismimaade kõrgemate koolide tudengite vahelised sidemed, mil on tähtis osa koostöö kõrval vennasvabariikide kõrgemate koolidega. Selline üliõpilaste välisvahetus ei kujuta endast eesmärki omaette, vaid on internatsionaalse kasvatus- ja tegevusühenduse vaheliseks vormiks. Välismaasõit annab ju tudengile võimaluse kasutada ära ja panna proovile oma teadmisi ühiskonnateaduste valdkonnas, näidata oma vaimset taset ja muidugi avardada silmaringi endal kui ka nendel, kes pärast reisi sellest veidi osa saavad.

Arvestades välisvahetuse osa internatsionaalse töö programmis, tuleb erilist tähelepanu pöörata selle kvaliteetsele läbiviimisele, mis saavutatakse siis, kui rakendada välisreisi preemia parematele tudengitele eeskujuliku õppe- ja ühiskondliku töö eest. Piisavaid võimalusi meie aktivistide premeerimiseks peaksid väljendama TPI komsomolkomitee sidemed Budapesti Tehnikaülikooli, Karl-Marx-Stadti Kõrgema Tehnikaülikooli, Ruse Põlvumajanduse Elektriteerimise ja Mehhaniseerimise Instituudiga Bulgaarias ja Helsingi Tehnikaülikooliga. «Sputniku» tuusikuga võetakse välisreis ette üliõpilaste ehitusrühmade, komsomoliaktiivi gruppide, isetegevus- ja spordidelegatsioonide, mitmesuguste muude delegatsioonide ning turismigruppide koosseisus.

Kuid sõit raja taha moodustab vaid ühe külje meie välisvahetuse probleemist. Teist sama vastutusrikast, probleemirohket ja huvitavat külge esindab küllaltki vastuvõtmine meie instituudis.

Selleks, et need mõlemad tahud oleksid küllalt lihvitud ja esinduslikud, on meil loodud komsomolkomitee juures Interklubi, kelle ülesandeks on välisvahetuse probleemide praktiline lahendamine ja elluviimine. Seejuures muidugi ei unustata seda, et tegemist on ikkagi klubiga, s. t. au sees on mitmed üritused, mis aitavad luua tegutsemisvõimelist ja ühtekuuluvat kollektiivi, kellele langeb ühe vastutusrohkema, huvitavama ja suurt rahuldust pakkuva töösuuna elluviimine instituudi komsomolielus. Kõik Interklubi liikmed on vastavalt oma võimetele hõivatud nii klubisisestest tegevusest kui ka tööst välisvahetuse mitmesuguste probleemide lahendamisel. Näiteid võib siin hulganisti tuua meie möödunud tegevusaasta suvest, mil ja Interklubi liige oli vähemal või suuremal määral seotud teha huvitavate ülesannetega, suvel töötati EÜE välismaalasi vastuvõtvas rühmas mitmesuguste funktsionäridena, suurem osa interklubilastest osales ligi 700 välismaa tudengi vastuvõtmisel, kes olid meie instituudi külalised. Kuus teenekamat klubi liiget töötas EÜE välisregioonis teistes sotsialismimaades. Peale nende on veel viit klubi liiget avara tegutsemise eest Interklubis ja möödunud aasta tegevuse eest välissuhete vallas premeeritud sõiduga välisriikidesse. Paljud nendest on oma preemia pälvinud mitte ainult tööga eel- pool mainitud valdkonnas, vaid ka aktiivse kaasalõõmises instituudi komsomolielu teistes lõikudes, EÜE-s, ÜTÜ-s ja loomulikult ka oma põhitegevuses — õppimises.

TONU KAARELSON,
ELKNÜ TPI Komitee välis-
suhete sektori juhataja

TALLINNA

POLÜTEHNIKA

XXIII aastakäik TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PÄRTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 25 (640)

Reedel, 10. septembril 1971

Mõned read uutele üliõpilastele

Möödas on väsitavad kevadised küpsus- ja augusti sisseastumiseksamid. Ees seisab aga viis aastat töist ja rasket tööd ja selle töö edukus eeldab tugevat tahet ja kindlat tööreežiimi.

Kuna olen õpetamisega instituudis tegelema juba ümargusest 25 aastat ja olen küllalt näinud üliõpilaste mitmesuguseid ebadoonmisi ja kordaminekuid, siis leian olevat vajaliku tuua lühidalt ära mõned soovituselised ettepanekud, mis on edukaks õppimiseks tähtsateks eeldusteks.

Neid soovitusi ning veel teisi loete ja kuu ete edaspidi palju kordi, sest nad on tõesti sedal viisil.

Esiteks — võtke pidevalt õppetööst osa. See on tegelikult üliõpilasele kohustuslik, kuid kahjuks on ikka ja jälle ning küllaltki palju leidunud neid, kes mõjuva põhjuseta õppetun-

didest puuduvad. See põhjustab õpingutes mahajäämist ja võib sageli viia instituudist väljalangemiseni. Kui aga puudumine on olnud paratamatult, siis kirjutage kindlasti loengukonspets sõbralik maha ja viige end täielikult kursuse sellega, mis õppetöös vahepeal toimus.

Teiseks — loengu- ja konspets-teerimine ei ole kohustuslik, vaid on väga soovitatav. Arvestage, et õppejõud rõhutab oma loengutel ikka seda, mida ta selles õppeaines kõige tähtsamaks peab ja endestmõistetavalt kuulaks ta seda meelstasti teilt ka eksamil. Ja muidugi, konspekteerides möödub aeg ka palju kiiremini. Konspekteerimine hõlbustamiseks ja kiirendamiseks kujundage endale oma «kiirikiri» ja sümboolika.

Kõmandaks — tehke oma jooksavad ülesanded nagu laboratoorse tööde aruanded, joonised ja teised kodused tööd antud tähtsajaks valmis ja esitage nad kohe õppejõule. Samuti valmistuge hoolikalt kontrolltöödeks. Neid ei korraldata mitte teie kiusamiseks,

vaid vastupidi, teie abistamiseks.

Kui te needki ko'm endastmõistetavat soovitusi omaks võtate ja täidate, siis jääb teil küllaldaselt aega ka muuks huvialaseks tegevuseks nii instituudis kui ka väljaspool seda. Kui aga mitte, siis jääte paratamatult ja hiljemalt semestri lõpul arvestuste perioodi ajahätta, kulutate asjatult kallist aega kateedrite uste taga järjekorras seistes õppejõudude jutule pääsemist oodates. Ja kergesti võib juhtuda, et teie pingutused instituuti sisseastumiseks osutuvad asjatuks.

Ja lõpuks — ärge sattuge liigsesse väimustusse sellest, et olete üliõpilane. Ühkust tuleb selle üle tunda, ku'd möödub kalte. Liigne väimustus ilmneb sageli selles, et trollibussis, trammis ja bussis räägitakse omavahel hästi valjusti ja «spets-võjendustega» sellist juttu, et kaasõitjad peavad kindlasti aru saama — on tegemist tudengitega. Ei, teenige aega valla TPI üliõpilasmüts ja siis näevad kõik, et olete endale võtnud tõsised ja tähtsad ülesanded elus.

Soovin teile jaksu ja häid kordaminekuid teel valitud eesmärgi saavutamiseks!

JUHAN MASING,
Metallide tehnoloogia kateedri dotsent

KOHE ALGUSEST HÄSTI

Alanud õppeaasta tähendab ühtlasi instituudi ametiühinguorganisatsiooni uut tegevusaastat. Palju indu ja kordaminekuid arvukale ametiühinguperele!

Nagu iga uus tegevusaasta, algab ka see valimistega — valimised õpperühmades, valimised teaduskondades ja valimised instituudis. Kudas siis?

Ametiühingu rühmaorganisatsioonide valimised tuleb teaduskondade büroodel läbi viia kuni 15. septembrini. Eks siis valitakse ka rühmade delegaadid teaduskondade a/u aruandevõimiskonverentsidele (või koosolekutele), mis viiakse läbi ajavahemikus 15. septembrist kuni 4. oktoobrini. Ja lõ-

puks 15. oktoobril toimub meie instituudi ametiühinguorganisatsiooni aruandevõimiskonverents, mille kiidetakse heaks või laidetakse maha praeguse Komitee töö a/u organisatsiooni töö suunamisel ja juhtimisel ning valitakse järjekordne TPI A/u Komitee, kes järgneva kahe aasta jooksul peab hea seisma selle eest, et ametiühing seisaks oma liikmete huvide eest, et ametiühing oleks kogu instituudi tegevuse üheks aktiivseerivaks jõuks ja et kogu instituudipere vaba aeg oleks sisukalt ja toredalt täidetud.

Igale aruandevõimiskonverentsile (-koosolekule) peab eelnema praeguste büroode poolt tehtu ülevaade õpperühmades ja allasutustes. On va-

jalik, et kogu aruandevõimiskonverentsdokumentatsioon saaks vormistatud õigesti ja oleks õigeaegselt üle antud instituudi ametiühingu komiteele.

Esimesed kursused. Teie olete meie instituudi a/u organisatsiooni värske täiendus. Organiseeruge kiiresti ametiühingusse, et kohe esimestest üliõpilaselu päevadest aktiivselt lülituda kogu instituudi tegevusse, saada õigus selles tegevuses igakülgsele kaasa rääkida ning saada osa kõikidest neist hüvedest ja soodustustest, mida võimaldab ametiühing oma liikmetele.

Kõikidele delegaatidele aga, teie teadlikkusest sõltub see, kas saab teoks mõte: «Korrage tehtud, hästi tehtud!»

Ametiühingu komitee

PÄIKESEPAISTELISED PÄEVAD KLOOGAL

Tänavu puhkas TPI Klooga tervistavas spordilaagris üle 300 üliõpilase, õppejõu ja teenistuja. Külalisteks olid Kaurase ja Viinuse üliõpilased.

Seekordsetes vahetustes (kokku oli neli 12-päevast vahetust) andsid tooni korvpallurid. Eriti tihe tegevus oli augustikuu vahetuses (laagri- ülem H. Rattus, treenerid J. Dudkin ja E. Kangur). Hommikust õhtuni treninid, võisteldi või lihtsalt harjutati viset.

Sulgball ja tennis olid moes juulikuu vahetuses — esimest propageeris laagriülem H. Erm, teist mängu aga instituudi õppejõudude parimaid tennisiste O. Tapupere.

TPI jalgratturid (treener meistersportlane R. Nõu) trenisid eriplaani järgi 80 km ringil Klooga—Keila—Tallinn—Vääna—Klooga.

Õhtuti jälgiti TV saateid alati «täismaia» — kas vaadati NSV Liidu V rahvaste spartakiaadi võistlusi või «Forsyte» saagat. Viimast jät-

kus mitmeks laagri vahetuseks. Lõkkeõhtutel lauldi, tantsiti, tehti mitmesuguseid trikke ja mustkunsti. Tekkis laagrilaulgi «Klooga-71», kus refräänis on sõnad «Päike ja lumivalge rannaliiv, need seovad ühte me laagri rahva, kes on siin!...»

Üliõpilane ja õppejõud puhkasid kõrvuti. Seda tegid nad sisukalt ja aktiivselt. 12-päevased vahetused möödusid kosmilise kiirusega. Oma osa andis siin iga päev paiste päike. Kurb oli lahkumine!

Kloogal on nüüd ka võimas pumbamaja, kuhu jäi vesi? Ajasime jälle läbi vana veevargiga.

1972. aastal — olümpiaaastal loodame Kloogal näha veel rohkem üliõpilasi. Selleks ajaks on kindlasti lõpetatud sauna ümberehitustööd ja vesi on torudes.

Üliõpilased, ärge unustage, et Kloogal võib puhata odavalt ja hästi!

P. JAHU

TPI parteikomitees

Alanud semestri esimesel parteikomitee istungil, 7. septembril, millest võtsid osa parteiorganisatsioonide büroode sekretärid ja kasvatusala prodakaanid, arutati läbi kasvatus- ja parteiorganisatsiooni tegevuse sisulised küsimused. Arutelu tulemusena kinnitati instituudi 1971/72. õ.-a. sügissemestri poliitkasvatustöö ja parteikomitee tööplaanid, mis on ühtlasi aluseks ka teadus-

kondade vastavatele plaanidele. Parteikomitee arutas ka aruandluse ja valimiste läbiviimist teaduskondade ja kateedrite parteiorganisatsioonides ning teistes ühiskondlikes organisatsioonides, kusjuures kooskõlastati läbiviimise tähtsajad ja vahetati mõtteid aruandluse sisukuse ja hea organisatsioonilise taseme tagamise küsimustes.

TBILISI RIIKLIKU ÜLIKOOLI UUS ÕPPEKORPUS.

KASSETT-KINO

Kassetiprojektorid on mõeldud peamiselt õppetöös kasutamiseks. Nende käsitemise lihtsus ja töökindlus on esile kutsunud õppefilme massilise kasutamise välismaal. Kassetiprojektorid on ehitatud tavallise 8 mm ja Super-8 filmi jaoks. Film jookseb kinnises kassetis, pärast projektsiooni lõppu lülitub projektor automaatselt välja ja film jookseb kiiresti tagasi esialgsele ruurile. Kasseti mahutavus on tavalliselt 15 m. Kinoseansi pikendamiseks kasutatakse kaht võimalust. Firma Bolex laseb välja kassetlaadimisega automaatprojektorid Multimatik, mille sisemus mahub 6 kasseti 15 m ja väljapoole veel 12 kasseti. Teiseks lahenduseks on Super-8 kaadrimõõdetega filmi trükkimine 70 mm lindile (näiteks 14 reas). Iga rea demonstreerimise lõppedes toimub automaatselt filmi uuele reale. Mitmetahuline prisma kompenseerib sel juhul optiliselt kujutise nihkumise filmilindi pideval liikumisel.

Kassetiprojektoril on kas läbi paisteved sisseehitatud ekraan või kasutatakse väliselt peegeldavat ekraani. Projekteeerimise sagedus on tavalliselt mitu (6, 8, 18 ja 24 kaadrit sekundis), filmi saab ka kaadrikaupa vaadata ja isegi ajutiselt peatada. Üksikuid episode võib automaatselt korrata. Mõned projektorid on varustatud mitme objektiviiviga, mis võimaldab kasutada erineva suurusega ekraane erineval kaugusel.

Kassetiprojektori võib näidata tummfilme ja optilise heliga filme.

Nõukogude Liit kassetiprojektoereid veel ei tooda.

VIVI GROSSCHMIDT

TEHNILISTE ÕPPEVAHENDITE TEENISTUS

Õppejõu ja üliõpilase töö on ikkagi vaid käsitsitöö, mille tulemuseks toodetakse ühiskonnale spetsialiste. Tõsi küll, see on pingeline ja kõrget kvalifikatsiooni nõudev väime töö, mida aga mehhaniseerida või isegi automatiseerida vaevalt niipea õnnestuks. Küll aga sobivad tööd tõhustama mitmesugused abiseadmed nagu aga teiseigi käsitsitöö puhul. Nendeks abiseadmeteks on tehnilised õppevahendid. Lisaks on vaja ka sobivaid õppematerjale — filme, diapositiive, helilinte, plakkonspekte jne. ning lõpuks ka tehniliste õppevahendite kasutamise meetodid.

On endastmõistetav, et seadmed ei tohiks õppejõude koormata mittekvalifikatsioonipärase tehnilise abitööga ja õppematerjalid üliõpilasi liigse informatsiooniga. Et see nii oleks, peab keegi need abitööd ära tegema, õppematerjalid ette valmistama ja seadmed käigus hoidma. See on üks osa õppeprotsessist ja seda tuleb teha samuti professionaalsel tasemel nagu kogu õppetöö.

Senini tegelesid tehniliste õppevahenditega rohkem või vähem eraldatult instituudi kino-foto kabinet, raadio- ja televisioonistuudio ning keelte laboratoorium. Alates 1. septembrist on kõik need ühendatud üheks allüksuseks — tehniliste õppevahendite teenistuseks (TÕT). Nimigi ütleb, et tegeleda tuleb igasuguse õpetechnikaga kogu instituudi õppeprotsessi huvides. Senisest tööst ei jää midagi vähemaks, küll aga tuleb uut juure. Tehniliste õppevahendite teenistuse töö tulemusena peavad olemasolevad ja tulevikus kalli raha eest ostetavad või oma jõududega ehitatavad seadmed ja õppematerjalid olema otstarbekad, leidma täit raketidust ning võimaldama õppida ja õpetada väiksema vaevaga ja renisest tulemusrikkamalt. Selleks tuleb pidevalt kursis olla õpetechnikaga ja õpetamismeetodite arenguga, tutvustada uue kasutusvõimalusi õppejõududele ja üliõpilastele.

Sel leheküljel toodud artiklid käsitlevad tehniliste õppevahendite mõningaid võimalusi ja kasutamist meie instituudis.

J. VAITMAA, TÕT juhataja

KASSETT-TELEVISIOON

Mitmel pool maailmas on kasutusel ja katsetamisel õige mitmeid mooduseid koduse, nn. kassetiteleviisiooni süsteemide. Enamik neist kasutab informatsioonikandjana lindi, mis asub kassetis, sellest ka kassetiteleviisioon — kassetiteleviisioon. Kõrvuti kassetidega — ja tänu viimaste mitmete puudustele — on pööratud suurt tähelepanu videoplaadile (seda on ka TV-plaadiks nimetatud), mis peaks koduse TV-saadete kogu loomisel leidma endale kindla koha.

Kassetiteleviisioon sobib ka õpetechnikale vahendiks, sest võib eeldada õppetehnikat kasutamise eesist laienemist kõrgemas koolis. Kompaktsus, lihtne käsitemine ja võimalus vaadata salvestust ekraanil valgus ruumis teevad selle üsnagi oodatuks.

Õppetöös kasutamise seisukohalt võiks esitada samu nõudeid teises järjekorras, mida esitab tarbija

koduseks kasutamiseks mõeldud kassetiteleviisiooni süsteemidele:

- 1) nii must-valge kui ka värvilise kujutise taasesitus,
- 2) aparaadi lihtne käsitemine,
- 3) programmi kustutamise ja uue pealekirjutamise võimalus,
- 4) võimalus teha ise ülesvõtteid — kas TV-kaameraga, kitsasfilmiaparaadiga või salvestada televisiooni programmi,
- 5) ühe kasseti pikk mängeaeg,
- 6) aparaadi ja kassetide madal hind.

Täiendavad nõuded:

- 7) küllaldane töökindlus,
 - 8) aparaadi kaugjuhitavus,
 - 9) salvestuse üksikute lõikude kordamise võimalus ja
 - 10) stoppkaadri võimalus.
- Silani ei vasta ükski esitatavast süsteemidest kõigile nõudmistele. Ainsana salvestab TV-saadet (või TV-kaamera signaali) videomagneetofoni; Super-8 võimaldab operatiivselt valmistada õppefilme ja näida-

ta neid televiisioonekraanil. Kui salvestatud õppematerjal on laialdselt vajalik, näiteks teelekoosil saadet, kõigivõimaliku kvalifikatsioonitõstmise kursused ning õppekursused (näiteks võõrkeeled õppimiseks), oleks sobiv EVR või Selectavision, mis ei võimalda küll ise võtteid teha, on aga vältimatu ostetuna odavam. Vaatamiseks piisab projektorist, mis lülitatakse televiisori külge. Opealvestusteks võib sobida ka videoplaad, mis on teistest odavam. Lühike mängeaeg, kuni 15 min., pole siin takistuseks. samuti on loomisel automaatsed plaadivahetajad.

Kassetiteleviisiooni süsteemidele ennustatakse laialdast levikut juba lähematel aastatel. Kassetide mõõdetud, lindi kirur ja teised tehnilised tingimused normaeritakse, et tulevikus kindlustada kassetide vahetus kas või mitte praeguse mooduse vahel.

aparaadid on jõudnud tarbijateni. (vt. «Eesti Televisioon» nr. 31, 1971.)

Super-8 sobib õppefilmide vaatamiseks nii üliõpilaste iseseisva töö korras kui ka loengute ja seminaride, sest kassetite käsitemine on väga lihtne. Super-8 võimaldab kassetiteleviisiooni salvestusi valmistada õppeasutuse oma jõududega ning kasutada selleks ka 16 mm ja 35 mm filme, neid eelnevalt kopeerides 8 mm lindile. Soovi korral saab õppejõud ise teha talle vajalikku õppefilm võtteid, jättes kõik ülejäänud instituudi laboratooriumi hoo alla. Lühemaid filme võib teha ilma helita, see lihtsustab valmistamist veelgi. Need eelised teevad tase 1 tunni salvestuse umbes 20 korda kõrgema hinnaga võrreldes videoplaadiga.

VIDEOPLAAT

Videoplaadile ei saa salvestada koduse ega ka koolis, neid teeb muretseda va'miskujul. Silani on videoplaate kahes suuruses läbimõelduga 17 ja 30 sm, salvestuse mahuga kuni 15 minutit. Plastmassiplaadi paksus on 0,1-0,2 mm, salvestus on peale kantud analoogiliselt heliplaadile. Süvendi laius on aga kitsam, üksnes 7-8 mikronit. Põrlemiskiirus mahamängimisel 1500 p/min. (0,17 sm) või 750 p/min. (0,30 sm). Kasutusel on erikujuline teemantõel koos piesoelemendiga. Videogrammfono on lihtsam kui kõrgekvaliteediline heligrammfono. Videoplaadi piirsagedus 2,5 MHz vastab umbes 250 pildireale. Tuleva aasta algul tahab firma AEG-Telefunken välja tulla värvilist programmi näitava videoplaadiga, arvatavasti koos stereofoniilise heliga (lähemalt vt. «Eesti Televisioon» nr. 27, 1971 ja «Tehnika television» nr. 27, 1971, «Tehnika ja tootmine» nr. 8, 1971) ja «Hayka ja ЖИЗНЬ» nr. 8, 1971).

KASSET-MAGNETOFON

ja kasset-diktafon pole küll enam mingi uudis, kuid õppetöös siiski perspektiivne. Nende käsitemine on lihtsam kui tavallise magnetofoni puhul, töökindlus aga suurem. Sobivate kasset-magnetofonide saamiseks võiks nende aasenda enamiku õppetöös kasutatavateks valik magnetofone. Eriti sobivad oleksid kaugjuhitavad kasset-magnetofonid keske heliarhiivi loomi-

MILLEGA TEGELEB ÕTO LABORATOORIUM

Oma olemuselt on õppeprotsess kordumatu. Samade pedagoogiliste võtete, vahendite jne. kasutamine annab igas konkreetses olukorras alati rohkem või vähem üksteisest erinevaid tulemusi. Sageli paremate tulemuste saavutamise nimel tehtavad muudatused õppetöös korralduses, uute õppe- ja kasvatustöö vormide kasutamine ei anna loodetud tagajärgi, s.o. kõik üliõpilased ei jõua soovitud inseneridiplomini. Miks see on nii? Raske öelda. Tulemused sõltuvad väga paljust omanäoline äärmuslikult teadmisest, alates üliõpilase ja õppejõu isiksusest, nende tegevusest ja tegemata jätmistest, oskustest, kogemustest ja paljust muust. Paljudel juhtudel toimivad need tegurid varjatud kujul ja ainult nähtuste kulgemise põhjalik uurimine ja analüüs võib viia meid nende leidmiseni. Õppeprotsessi jooksu välgu jälgimine ja eksamisessiooni kokkuvõtteid ei suuda sellele vastust anda. Seetõttu on levinud peamiselt subjektiivsed seisukohad üksikute tegurite osatähtsuse kohta õppeasutuses.

Praegu on õppeprotsess ainult jälgitav ja registreeritav, kuid mitte reguleeritav ja juhitav, toetudes objektivesetale seaduspärasustele, mis temast toimuvad ning mida me ei tunne. Sõna «teaduslik» laboratooriumi nimetus tähendab seda, et meil otsitakse õppeprotsessi objektiveset seaduspärasusi. Kasutades matemaatiliste meetodite abi. Andmete suure hulga ja arvutuste suure töömahu tõttu tuleb appi võtta elektronar-

vuti. Seetõttu tuleb esmajärgkorras lahendada küsimus, kuidas paremini korraldada andmete kogumist ja ettevalmistamist masintöötlamiseks ja uuri-andmete töötlemise ja analüüsivõimalusi. See ongi ühe osa laboratooriumi töötajate tegevuseks. Kuidas mõjuvad õppetöö tulemustele sisseastujate väimsed võimed — selle selgitamiseks on ametis psühholoogid; milline on kino-filmi efektiivsus teadmiste edasiandmisel — see on kinoala spetsialistide huvi objektiks.

Sotsiaalsed nähtused on selleks liiga keerulised, et nende olemust saaks paari-kolme uurimusega välja selgitada. Loodame, et koos üldteoreetiliste õppeainete teaduskonna kateedrite meetodikagrupidega õnnestub midagi tõhusat korda saata kõrgema kooli pedagoogika küsimustes.

Eelõeldust on selge, et lõiviosa õppe-metoodilise töö mahust instituudis tehakse kateedrites. Erinevate õppeainete õpetamisel on spetsiaalised isearasused, mida saab süstematiseerida ainult selle õppeaine õpetamise meetodika, nn. erimeetodika väljaootamise teel. Kuidas ainet meisterlikult esitada, kuidas üliõpilastele huvi äratada õpetatava aine vastu, neid kaasa tõmmata aktiivselt teadmisi omandama ning oskusi ja vilumusi arendama — see on suur kunst, mille valdamine on ja jääb iga õppejõu esmaseks ülesandeks.

E. ROOTALU, ÕTO laboratooriumi juhataja

MIS SAAB ÕPPEKINOST?

Õppefilm peab rahvast teenima, aga mitte ärritama

(ühe haridustöötaja suust kinosaalist lahkumisel)

Režissöör M. Ditkovskile anti Lomonosovi preemia õppefilmide «Pärlilikkuse seadused» ja «Pärlilikkuse kromosoomide teooria» eest. Olgu see üra toodud selleks, et rõhutada õppefilmi võimalikku väärtust.

1971. aastal valmistatakse Nõukogude Liidu stuudiotes kõrgema kooli jaoks 27 õppefilmi ja 15 fragmenti.

35% NSV Liidu kõrgematest koolidest valmistab ise kinosfilme, 48% teeb diafilme ja diapositiive. Esikohal on Tartu Riiklik Ülikool. 1969/70. õppeaastal valmis seal 6 õppefilmi ja 13 000 kaadrit diapositiive.

Õppefilmide kasutamise aktiivsusest reastuvad vabariigid järgmiselt: Vene NFSV Ukraina, Eesti jt. Kinofitseerimise astmelt on aga Eesti kõrgemad koolid üleliiduliselt esikohal, sest Eestis tuleb iga kõrgema kooli kohta 11 kinofitseeritud auditooriumi, Ukrainas 8, üle maa keskmiselt ainult 4.

1969/70. õppeaastal korraldasid TPI 22 kateedri õppejõud üliõpilastele 130 kinodemonstratsiooni, 1970/71. õppeaastal 25 kateedri õppejõud 251 kinodemonstratsiooni. Kateedritest on kõige rohkem filme näidanud:

- metallide tehnoloogia — 26,
- keelte — 22,
- töökaitse — 22,
- ehitustehnoloogia — 19,
- NLKP ajaloo — 16,
- elektrimasinate — 14,
- anorgaanilise keemia — 12,
- masinaelementide — 11,
- füüsika — 10,
- teoreetilise mehaanika — 10,
- filosoofia — 10 ja
- ehituse ökonoomika ja organiseerimise kateeder — 10.

ÕTO laboratooriumis on hoiul suvel saadud annoteeritud perfokaardid kõikidest teaduse ja tehnikaalastest filmidest ja filmimaterjalidest, mis on valmistatud 1968., 1969. ja 1970. a. Nõukogude Liidu stuudiotes, instituutides ja laboratooriumides.

Mitu õppejõudu lülituvad õppefilmi tegemisse algaval õppeaastal TPI-s? Mitmes uurimistöös hakatakse kasutama kinoskaamera abi?

VIVI GROSSCHMIDT

Nr. 25 (640) Reedel, 10. septembril 1971

Ralf Soodla 50

Sõjajärgne 1946. aasta suvi. Instituudi Kopli peahoone uksest astus sisse noorepoolne mees, kellel ordeni- ja medalilindid rinnas ning päris uksehoidjalt majandusosakonda.

See mees oli Ralf Soodla, Eesti Laskurkorpuse ridadest demobiliseeritud vanemseersant. Ta tuli instituuti tööle ja jäi siia aastakümneteks. Autojuhiks.

Ralf Soodla on üks neist vähestest TPI töolistest, kes on läbi käinud instituudi arengu kõik etapid pärast Suurt Isamaasõda.

6. septembril 1971. a. sai Ralf Soodla 50-aastaseks. 25. juulil 1971. a. täitus aga 25 aastat sellest päevast, kui ta asus instituudis tööle. Paljud õppejõud ja teenistujad tunnevad Ralf Soodlat tubli töömehena, kes kunagi ei keeldu abist ja lahkest sõnast.

Eeskujuliku töö eest on Ralf Soodlale avaldatud rektori käskkirjaga korduvalt kiitust. Teda autasustati ka medaliga «Vapra töö eest V. I. Lenini 100. sünnipäeva tähistamiseks».

Käesoleva aasta algul tabas Ralf Soodlat raske haigus. Ta pidi töölt eemale jääma. Insti-

tuudi töökaaslased aga loodavad tema peatset tervenemist ja et ta uuesti tööle asub instituudi tööveteranide ridades.

Soovime juubilarile palju õnne ja head tervist.

Töökaaslased.

Teisel klubiõhtul toimub kohtumine Heisingi Kõrgema Tehnikakooli filmiklubi «Mona Lisa» esindajatega ja nende filmide läbi vaatamine kevadel toimunud kohtumisõhtu eeskujul.

Vastavalt ankeetidele avaldatud soovidele, anname ruumi ka komöödia-, seiklus-, kriminaal- ja filmide parematele esindajatele.

Uudiseks on ka see, et enam ei ole tarvis abonementkaarte kaasas kanda. Alates sellest hooajast saavad kõik filmiklubi liikmed liikmekaardi ja sissepääs Klubi õhtutele toimub liikmepileti alusel. Aastaseks liikmemaksuks jääb kuus rubla. See tundub esimesel hetkel suurena, kuid arvestades, et hooaja jooksul (sept. 1971—juuni 1972) toimub 30 klubiõhtut ja näeme üle neljakümne filmi, tähendab see üsnagi odavat tasu filmi eest.

Liikmepiletid on sel aastal uued. Liikmepileteid väljastatakse igal esmasp. 14—16 teisip. 10—13 ja neljap. 14—16 ruumis A5-312. Liikmete registreerimine lõpeb 21. sept. Samal õhtul kell 19 algab ka hooaja esimene programm, mis on pühendatud C. Chaplini, B. Keatoni ja vendade Marxide loomingule. T. MERISALU

SÜSTAMATKAL ARHANGELSKI LÄHISTEL

Augustikuu alguspäevil asus Maarjamaalt tee TPI matkagrupp, et oma silmaga näha ehtsat taigat ja nautida süstamatka mõnuid Paras koht soovide elluviimiseks leiti Arhangelski oblastis, mida läbib Euroopa-osa taiga läänepiir ja ka jõgesid-järvi on külluses.

Matk algas Navoloki asula juures Oneega jõel. See on suurem metsatööstuskeskus umbes 13 000 elanikuga. Kõikial palkmajad, vahelduseks võib näha vaid paari kivihoonet. Tolmu sõidutee (asfalt on seal kauge tulevik), laudkõnniteed. Kuid poodides hakkas silma küllaltki rikkalik valik, sealhulgas paljusid Eesti päritoluvaid kaupi.

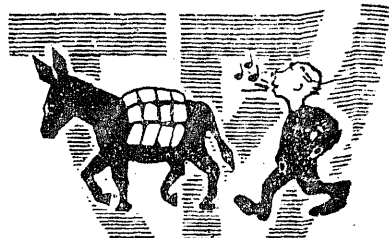
Oneega jõge mööda trügisime vaid 5 kilomeetrit ülesvoolu, kusjuures pidevalt pidime ületama palgtöökkeid ja hoiduma ujuvate palkide eest. Iksa jõgi võttis meid vastu väikse vooluga ja ilusate kõrgete kallaste ning kauni ümbrusega. Heina-

maad, nende taga mets. Ent mida kaugemale inimasulast, seda pealetükkivam on mees ning paarikümne kilomeetri sõidu järel heinamaarivad kaovad.

On iseloomulik, et igal sealtkandi jõel leidub kärestik, mida paduniks nimeatakse. See on tunnustus, mis määratakse vaid kõige võimsamatele ja raskemini läbitavatele. Paunus Iksal langeb vesi tugeva kohinaga umbes 60 m pikkusel lõul ligi 3 m võrra, kihutades üle kaljurahnude ja kiviastmete. Süstac ümberkandjad on aegade jooksul metsa tugeva raja talanud ja meiegi kasutasime seda.

Teevit varakul kaldal Undozero 4 km. Undjärvi on väga ilus loendamatute saarte ning kõärude ja lahtedega kalarikas veekogu pikkusega umbes 20 km. Järve kaldal asub 4 küla, mis on muust maailmast üsna ära loigatud.

Liitse vee viib Undjärvest

välja Undoša jõgi ja meiegi usaldasime endid tema voogude hoolde. Esimese 30 km jooksul nõudsid meilt tähelepanu rohked põikmadalikud ja kärestikud. Umbrus muutus taigalikumaks, tihti kitsenes meie liikumistee vettelangenud ja langetatud (koprad) puude tõttu. Vaheldumisi vasakul ja paremal kaldal saatis meid 50—60 km jooksul 6—8 m kõrgune varisev liivasein. Lõpuosas liivane Undoša tunduvalt tema sine suubuvate lisajõgede arvel ning saadab oma teed Põša jõe Kaudu Kenjärve. Viimane on sama liigestatud kui Undjärvi, kuid umbes 2 korda suurem. Selle järve lõpus sai meie matk otsa ning bussid ja rongid tõid meid tagasi kodumaile.

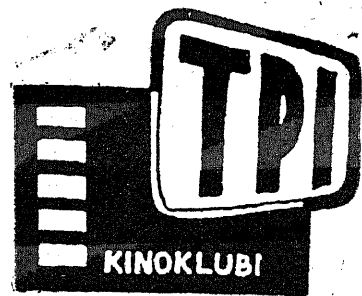
Mis eriti meelde jäi? Säased! Jaa, neid vereimejaid seal jätukub! Tombasime aga tormikuue kapuutsi silmidele ja ätpoolt silmi kattis nagu rätk. Säsetõrjevahend «Tabu» maitseb kohalikele sääskedele, dimetüülftalaat meeldib neile vähem. Kõige keerulisemaks probleemiks matkal oli isiklikes asjuss metsas käimine.

Marjarohkus! Matka lõpuni olid meie suud mustikatest lootusetult ära määratud. Hea veel, et murakad, snikad, maasikad ja põdmurjad värvi ei anna. Aga sügisestele reisiristele jäid põhjad ja jõhvikad.

Mootorpaadid! Eks need on järvedel-jõgedel asendamatu abimehed. Mootorpaat viib kallale, poodi, temaga veetakse heina... Meil on tihti uljaspeadel «seisuse» möödupuuksee, mis marki mootorratas nende istumise all põriseb ja palju tollet kirstust «torust tuleb». Samad nõuded püstitatakse sealmail paadimootoritele ja kellel ikka «Neptun» või «Moskva» paadisabas jõurab, see on kohe üle küla pois.

Tore matk oli ja ligi kolm nädalat kestis, aga lõpuks ikkagi otsa sai. Jälle loengud, töö. Laul lebab virnaviisi matkapiite, mis muige näole ja mälestused meelde toovad. Aga juba keerlevad mõtted järgmise suve ja Karjala ning Kemi jõe ümber. Kas tulete kaasa?

TPI Matkaklubi esimees
A. KILK,
elektrimasinate kateeder

Klubi kuues hooaeg töötab kujuneda huvitavamaks ja sütitavamaks kui mistahes eelmine. Erakordselt pakub klubi suures valikus maailma filmikunsti klassikat. Võib öelda, et täitumas on meie ammune unistus: filmiajaloo süstemaatilise ja ulatusliku tutvustamine. Kuuendal hooajal on Eesti Kinoliit võtnud meid oma sefluse alla. See aga garanteerib palju huvitavat. Jätkub möödunud hooajal alanud sari, mille raames tutvume maailma filmikunsti paremikuga. Vestlejad on meil sel aastal uued nimesed.

Klubi esitab paremaid nõukogude uudisfilme ja kutsub kohtumistele nende filmide loojaid. Linastamiseks tulevad ka paremad kordusfilmid, mida juba aastaid pole ekraanidel olnud.

Tütarlastele, keda köidab koorimuusika

Taevas näitab jälle oma süngemat palet, tuul sunnib mantlit selga panema. aedades õitsevad astrid. Kõik tundemärgid näitavad, et läheneb sügis. Sellised päevad tõid instituuti jälle sadu noori, kes on tulvil teadasaamise- ja õppimishimu. Varsti aga lähenevad õhtud pikaks ja pimedaks ja märkamatuult jääb õppimise kõrvalt nagu vaba aega üle. Mida sellega teha? Neid tundeid, kellel on laulu- ja ootab oma ridadesse TPI Akadeemiline Naiskoor.

Tänavu sügisel alustab koor oma 21. tegevusaastat. Et tegevus neil kooris on kõitev, näitab see, et meil on lauljaid, kes pole paljudeks püüdnud kooritöös kaasalöömist kõigil eelnevat 20 aastat. Mida oleme siis korda saatnud? Instituudis pole olnud vist ühtki tähtsamat üritust, mille kordaminekule poleks kaasa aidanud instituudi naiskoor. Oleme esinenud koolides, agitpunktides, teistes vabariigi kõrgemates õppeasutustes, teha, isegi sõjaväeosades. Bussid on meid viinud Tartusse, Pärnu, Viljandisse, Võrru, Kiviõli, Märjamaale, Jõhvi ja mujalegi. Tänuväärne publikut oleme leidnud Saare- ja Muhemaal, Kihnus, Vormsil, Aegna ja Prangli saarel.

Kui aga õppeaasta hakkab lõppema, puhkame vaimset väsimust välja mõne pikema kontsertreisil. Häid sõpru o'eme endale leidnud Leningradis ja Moskvas, Kieveis ja Lvovis, Jerevanis ja Uzgorodis, Riias ja Vilniuses. Kiitvaid tänusõnu meie laulu kohta on öeldud ka Budapestis, Veszpremis ja Balatoni järve ääres Kesthey lossis.

O'eme laulnud kõigil laulupidudel alates 1955. aastast. «Päris» laulupidude vahelisel aega aittavad täita üliõpilaslaulupeod.

Meeledeejävvaid e'amusi on nendelt pidudelt Tartust, Vilniusest ja Riias.

Mis on loengu ülesanne?

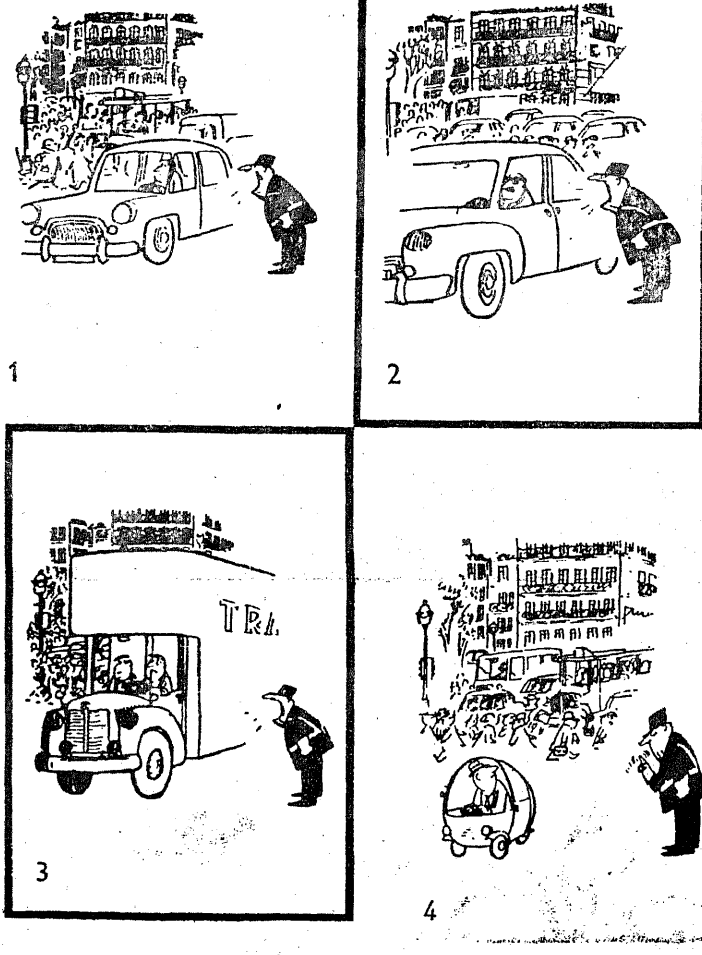
Leningradi A. I. Herzeni nim. Riikliku Pedagoogikainstituudi kvalifikatsioonikursustel korraldatud statistiline uurimine näitab, et kõrgemate koolide õppejõud peavad loengu esmaseks ülesandeks teatava hulga teadmiste edasiandmist ja tähtsusel järgmiseks ülesandeks üliõpilaste tutvustamist teadusliku uurimistöö meetodikaga. Teisi ülesandeid — õpetada töötama raamatuga, arendada mõtlemisvõimet, avaldada kasvatuslikku mõju jne. — pidasid

Iga laulu aasta lõpul anname tehtust aru «Estonia» kontserdisaalis kodulinna publiku ees. Nendel kontsertidel on olnud nii õnnestumisi kui ka ebaõnnestumisi, kuid iga kord püüame laulu eelmisest aastast paremini, parandada eelmise vigu. Et see ka sageli on õnnestunud, sellest annavad turnistust sajad sissekanded meie külla israamatus.

Usun, et ka käesoleval aastal astus TPI-sse neid tütarlapse, keda köidab koorimuusika ja meelitavad huvitavad üritused koor elurõõmsa, teotahelise kollektiiviga. Ja üks ole ju meil hu'k huvitavaid üritusi. Asjast huvitatuid ootame vastuvõtukatsetele.

R. TAHT,
TPI AK naiskoori teeneline laulja

esmajärguliseks vaid väga üksikud. Need tulemused on ilmses vastuolus arvukalt trükisõnna levinud seisukohaga, mille järgi pole peamine mitte informatsiooni edasiandmine, vaid hoopis üliõpilase viimane teaduse probleemide juurde. Ilmselt on loengul peamiseks õppeaine sisu koos probleemidega ja uurimistööde meetodikaga, jaotamata seejuures loenguid probleemloenguteks ja tavalisteks, informatiivseteks loenguteks.

KIRJASTUSGRUPI VÄLJAANDELILMUS

O. Štein. XVII ja XVIII sajandi filosoofia. 500 eks., 96 lk., 19 kop.

R. Otsepp, E. Loov. Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonoomiast IV. 1500 eks., 48 lk., 8 kop.

K. Allik. Integraalarvutus. 72 lk., 12 kop.

J. Märtson. Masinaehituslikud mõõteriistad. Lab. tööde juhend.

Avaldame siirast kaastunnet kallile rühmakaaslastele Milla Rägale
ISA
surma puhul.
Opperrühm TT-91

Sügav kaastunne Valdur Topaasiale
ISA
surma puhul.
Kehalise kasvatuses kateeder
TPI Spordiklubi

Tallinn, 1971, 200 eks., 32 lk., 6 kop.

Kujutatav geometria. Harjutusülesanded ehituslikele erialadele. 425 eks., 20 lk., 8 kop.

Õppemetoodika küsimusi. Kuidas õppida? 800 eks., 88 lk., 12 kop.

Э. Мадис. X съезд РКП(б). Переход к новой экономической политике. 500 eks., 60 lk., 19 kop.

Э. Райа. Управленческое прогнозирование методами исследования операции. 1000 eks., 116 lk., 19 kop.

Л. Юргенсон. Материалы по вопросам строительной теплофизики. 400 eks., 136 lk., 21 kop.

Труды научной-технической конференции. «Изучение и применение сланцевых цементов». 250 eks., 140 lk., 61 kop.
Республиканская научно-техническая конференция «Синтез феноло-формальдегидных клеющих смол и старение клевого соединения». 400 eks., 108 lk., 54 kop.

Vast. toimetaja V. KALPUS

«Таллинский политехник». Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.
Trükikoda «Ühiselu», Tallinn.
Pikk t. 40/42.
Tellimise nr. 2655